

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 127/2013-29

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. marca 2013 predbežne prerokoval sťažnosť M. T., K., M. C., V., Š. M., V., E. S., V., K. Č., K., M. S., N., A. Č., K., M. V., Ď., M. M., V., M. Š., N., O. J., V. K., V. Č., V., M. J., K., V. Č., V., E. S., N., J. Č., K., M. K., K., M. B., N., M. V., K., Ing. J. M., K., M. M., K., Ing. P. J., K., S. Š., P., J. O., N., J. Č., V., M. C., V., B. C., V., Š. M., V., C. G., K., M. Č., V. zastúpeného súdom ustanovenou opatrovníčkou D. K., K., A. M., K., Ing. F. M., B., M. V., K., V. I., K., M. M., K., Ing. E. G., B., a M. G., K., zastúpených JUDr. M. S., K., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice – okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1115/1987 v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 283/09-75 z 27. apríla 2010 a takto

rozhodol:

Sťažnosť M. T., M. C., Š. M., E. S., K. Č., M. S., A. Č., M. V., M. M., M. Š., O. J., V. Č., M. J., V. Č., E. S., J. Č., M. K., M. B., M. V., Ing. J. M., M. M., Ing. P. J., S. Š., J. O., J. Č., M. C., B. C., Š. M., C. G., M. Č., A. M., Ing. F. M., M. V., V. I., M. M., Ing. E. G. a M. G. odmieta.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júna 2012 doručená a 3. augusta 2012 (o splnomocnenia) doplnená sťažnosť M. T., M. C., Š. M., L. S., K. Č., M. S., A. Č., M. V., M. M., M. Š., O. J., V. Č., M. J., V. Č., E. S., J. Č., M. K., M. B., M. V., Ing. J. M., M. M., Ing. P. J., S. Š., J. O., J. Č., M. C., B. C., Š. M., C. G., M. Č., zastúpeného súdom ustanovenou opatrovníčkou D. K., A. M., Ing. F. M., M. V., V. I., M. M., Ing. E. G. a M. G. (ďalej aj „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice – okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1115/1987 v období po právoplatnosti nálezú ústavného súdu č. k. III. ÚS 283/09-75 z 27. apríla 2010.

Uvedeným nálezom ústavný súd rozhodol, že „základné právo M. C., Š. M., J. S., M. T., M. M., M. K., Š. M., J. Č., M. C., B. C., M. M., Ing. P. J., S. Š., J. O., J. Č., J. M., M. J., M. V., Ing. F. M., M. V., V. I., M. J., V. Č., A. Č., K. Č., V. Č., M. S., M. B., M. V., Ing. J. M., M. Š., E. S., C. G., M. Č., A. M., V. M., M. M., Ing. E. G. a M. G. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice – okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1115/87 porušené bolo“, a zároveň okresnému súdu prikázal, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1115/87 konal bez zbytočných prietáhov. Tento nález nadobudol právoplatnosť 19. júla 2010.

Sťažovatelia (odporcovia) v sťažnosti argumentovali predovšetkým tým, že konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 10 C 1115/1987, v rámci ktorého sa navrhovateľ proti nim domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, trvá už viac 25 rokov a vec

dosiaľ nie je právoplatne skončená. Sťažovatelia podrobne opísali priebeh úkonov, ktoré okresný súd po vrátení spisu z ústavného súdu vykonal. Sťažovatelia zdôraznili, že 22. novembra 2011 sa vo veci uskutočnilo pojednávanie, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok, avšak tento ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebol sťažovateľom doručený. Podľa názoru sťažovateľov okresný súd svojím postupom v konaní nielenže nerešpektuje nález ústavného súdu, ale naďalej prispieva k prehlbovaniu stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádzajú už 25 rokov.

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1115/1987 v období po právoplatnosti nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 283/09-75 z 27. apríla 2010 bolo porušené ich základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, aby okresnému súdu prikázal vo veci konať bez zbytočných priet'ahov a aby každému z nich priznal finančné zadosťučinenie v sume 3 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (mutatis mutandis I. ÚS 12/01, I. ÚS 124/03, III. ÚS 263/03, III. ÚS 218/07).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide

o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž postup dotknutého súdu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 63/00). Ani ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 35/01, III. ÚS 103/05).

Predmetom sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 10 C 1115/1987 v období po právoplatnosti nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 283/09-75 z 27. apríla 2010 odôvodnená tým, že okresný súd nielenže nerešpektuje uvedený nález ústavného súdu, ale naďalej prispieva k prehĺbovaniu stavu právnej neistoty sťažovateľov, v ktorej sa nachádzajú už 25 rokov, pretože ani po uplynutí 7 mesiacov od vyhlásenia rozsudku na pojednávaní konanom 22. novembra 2011 im tento nebol doručený.

Ústavný súd posudzujúc napadnuté konanie v období po právoplatnosti nález ústavného súdu č. k. III. ÚS 283/09-75 z 27. apríla 2010 zistil, že v predmetnom období okresný súd vykonával procesné úkony v zásade priebežne, pričom jeho konanie okrem jedného prípadu nevykazuje dlhšie obdobia nečinnosti. Okresný súd nariadil niekoľko termínov pojednávaní (na 14. apríl 2011, 26. júl 2011, 3. november 2011), z ktorých mohol k vykonaniu dokazovania pristúpiť iba na pojednávaní uskutočnenom 3. novembra 2011,

keďže pojednávanie nariadené na 14. apríl 2011 muselo byť odročené pre úmrtie navrhovateľky v 2. rade a pojednávanie nariadené na 26. júl 2011 bolo odročené pre nečinnosť na strane právnych nástupcov pôvodnej navrhovateľky v 2. rade. Uvedený postup okresného súdu je v súlade s § 119 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, pričom ustálenie okruhu účastníkov konania na strane navrhovateľov je podmienkou, bez splnenia ktorej všeobecný súd nemôže v konaní pokračovať. Rovnako sa žiada uviesť, že dĺžku konania ovplyvňuje nielen veľký počet účastníkov konania, s ktorými je spojená vyššia náročnosť na koordináciu procesných úkonov okresným súdom, ale súčasne aj neplnenie niektorých procesných povinností ustanovených Občianskym súdnym poriadkom niektorými účastníkmi konania, napríklad nepredloženie dostatočného počtu rovnopisov podaní tak, aby mohli byť zaslané ostatným účastníkom na vyjadrenie (v danom prípade nepredloženie dostatočného počtu rovnopisov odvolania niektorých z odporcov proti uzneseniu okresného súdu zo 14. januára 2010), alebo neúčast' väčšiny sťažovateľov na nariadených pojednávaniach bez ich predchádzajúceho ospravedlnenia.

Ojedinelú nečinnosť okresného súdu možno konštatovať len v súvislosti s prípravou písomného vyhotovenia rozsudku, ktorý bol vyhlásený 22. novembra 2011, keďže k jeho doručovaniu účastníkom konania okresný súd pristúpil až po viac ako 7 mesiacoch, hoci podľa § 156 ods. 2 OSP sa rozsudok spravidla vyhlasuje hneď po skončení konania, ktoré rozsudku predchádzalo, a ak súd pojednávanie odročí najdlhšie na tri týždne pre účely jeho vyhlásenia, takýto rozsudok všeobecný súd doručí prítomným účastníkom hneď po pojednávaní, na ktorom bol rozsudok vyhlásený, a neprítomným účastníkom ho odošle najneskôr do troch dní.

Ústavný súd konštatuje, že (verejnú) vyhlásenie rozsudku je úkon súdu, ktorý je z hľadiska vecného, časového, miestneho a personálneho neopakovateľný a nezameniteľný s iným úkonom súdu. V danom prípade okresný súd účastníkov konania o tomto úkone riadne upovedomil na pojednávaní konanom 3. novembra 2011, a napriek povinnosti odoslať písomné vyhotovenie rozsudku účastníkom konania do 3 dní túto povinnosť vyplývajúcu z § 156 OSP okresný súd nedodrжал. Aj keď z okolností prípadu sa javí, že

nedodržanie lehoty odoslania rozsudku v zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku súvisí so stratou právnej subjektivity jednej z odporkýň, ktorú telefonicky oznámil právny zástupca odporcov v deň vyhlásenia rozsudku, ani táto okolnosť nemôže objektívne ospravedlniť uvedenú nečinnosť okresného súdu, ktorá však samá osebe (vzhľadom na jej intenzitu) ešte nedosahuje mieru ústavnej relevancie.

V danom prípade ústavný súd súčasne poukazuje na to, že proti sťažovateľom M. K., J. Č., M. M., M. V., Ing. F. M., M. V., V. I. a M. Š. vzali navrhovatelia ešte 30. novembra 2009 svoj návrh na určenie vlastníckeho práva späť. O uvedenom späťvzátí návrhu okresný súd rozhodol ešte 14. januára 2010 vydaním uznesenia o zastavení konania proti uvedeným sťažovateľom pod č. k. 10 C/1115/1987-723. Toto uznesenie však bolo Krajským súdom v Košiciach zrušené pre nedoručenie späťvzatia návrhu ostatným účastníkom konania pre účely vyjadrenia sa k nemu, keďže pred rozhodnutím o zastavení konania bol prvostupňový súd povinný zisťovať prípadný nesúhlas odporcov so zastavením konania a vyhodnotiť odporcami uvádzané závažné dôvody, pre ktoré so späťvzatím návrhu nesúhlasia. Zároveň je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že okresný súd proti menovaným zastavil konanie následne opätovne, a to rozsudkom sp. zn. 10 C/1115/1987 z 22. novembra 2011, v odôvodnení ktorého vyhodnotil nedostatok ich vecnej legitímácie v konaní, ako aj nedostatočnú závažnosť dôvodov, pre ktoré so späťvzatím návrhu nesúhlasili. V celom období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 283/09-75 z 27. apríla 2010 sa teda označení sťažovatelia síce nachádzali v procesnom postavení účastníkov konania, avšak vo vzťahu k nim sa už navrhovatelia nedomáhali priznania žiadneho hmotného práva, a preto neistota ich právneho postavenia založená prebiehajúcim konaním mala iba formálnu povahu.

Na základe týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že priebeh konania vedeného v danej veci okresným súdom v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 283/09-75 z 27. apríla 2010 nevedol dosiaľ k opätovnému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré by vyžadovalo zásah ústavného súdu, a preto ústavný súd sťažnosť považujúcu ju za zjavne neopodstatnenú odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd však pripomína, že prípadné ďalšie obdobie nečinnosti všeobecného súdu, resp. jeho iné konanie (neefektívny, nesústreďený postup súdu), ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s porušovaním základného práva na konanie bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, by nemuseli byť prekážkou prípustnosti opätovného konania a rozhodovania vo veci samej podľa § 24 zákona o ústavnom súde. Dlhšie obdobie (táto otázka závisí od povahy veci) by totiž mohlo založiť inú kvalitu posudzovania zbytočných priet'ahov v súdnom konaní.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľov v nej uvedených.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2013